

רע"פ 3290/21 - אוריאל תמאם נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 3290/21

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: אוריאל תמאם

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בע"פ 11825-12-20 מיום 11.4.2021 שניתן על ידי כב' השופט העמית אברהם טל, כב' השופטת מיכל ברנט וכב' השופטת העמיתה זהבה בוסתן

בשם המבקש: בעצמו

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט העמית א' טל, כב' השופטת מ' ברנטוכב' השופטת העמיתה ז' בוסתן) מיום 11.4.2021 בע"פ 11825-12-20, בגדרו נדחה ערעור המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום בנתניה (כב' סגנית הנשיאה ט' אוסטפלדנאו) מיום 22.10.2020 בת"פ 56352-06-19.

רקע והליכים קודמים

1. למבקש נרשם בחודש יולי 2018 קנס מנהלי בגין דיג ללא רישיון. המבקש ביקש להישפט חלף הקנס, ולפיכך הוגש נגדו כתב אישום המייחס לו עבירת דיג ללא רישיון דיג אישי, לפי סעיפים 3(4) ו-10(1) לפקודת הדיג, 1937 (להלן: הפקודה).

על פי עובדות כתב האישום, ביום 3.7.2018 לפנות בוקר, דג המבקש בחוף ים באמצעות שתי חכות, מתוך סירת קיאק, מבלי שהחזיק ברישיון דיג.

2. בית משפט השלום הרשיע את המבקש במיוחס לו. בהכרעת הדין, קבע בית המשפט כי הפקח שהעיד מטעם התביעה (להלן: הפקח), העיד באופן ברור והותיר רושם אמין, ועדותו לא נסתרה. בין היתר, צוין כי הקיאק היה בעל אפיונים של קיאק המיועד לדיג ולא לספורט, ונמצא עליו ציוד דיג, לרבות חכות שהוצבו ב"סטנד" וציודניות. לעומתו, כך נקבע, המבקש העיד עדות פתלתלה ומתפתחת אשר נמצאו בה סתירות פנימיות וגרסאות מתחלפות.

בית המשפט דחה את טענת המבקש כי לא התכוון לדוג באותו יום. נקבע כי המבקש רכש את הקיאק לצורך דיג, הגיע לים כדי לדוג ולא ידע כי נדרש רישיון דיג. בהמשך נקבע כי סעיף העבירה שיוחס למבקש כולל גם עבירות ניסיון.

בנוסף דחה בית המשפט שורת טענות הגנה שהעלה המבקש. בין היתר, נמצא כי אין בסיס לטענה לפיה נפל פגם בכך שלא פורסמו הנחיות לנסיבות המצדיקות הגשת כתב אישום בעבירות מהסוג שיוחס למבקש. שכן, מלכתחילה הוטל על המבקש קנס מינהלי וכתב האישום נגדו הוגש לאחר שביקש להישפט. בנוסף, נדחו טענות המבקש לפגיעה בזכויותיו בחקירה ונקבע כי הוא הוזהר כדין טרם חקירתו וניתנה לו הזכות להיוועץ בעורך דין. כן נדחו טענותיו ביחס לויתור התביעה על העדת שוטר שהוזעק למקום ונמנה על עדיה, שלא נזקף לחובתה, בעוד שלחובתו נזקפה אי הבאתו לעדות של חברו שהיה עימו במהלך האירוע.

3. לאחר ששמע טיעונים לעונש, גזר בית משפט השלום על המבקש קנס בסך 3,000 ש"ח והתחייבות על סך 6,000 ש"ח להימנע מביצוע עבירה לפי הפקודה במשך שלוש שנים. נקבע כי המבקש פגע בערכים המוגנים בעבירה (ערכי הטבע והגנה על משאבים ציבוריים). עוד נקבע כי בית המשפט אינו כבול לקנס המקורי וכי ראוי לפסוק קנס גבוה יותר על מי שהורשע לאחר שביקש להישפט.

4. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי, וזה דחה את ערעורו. בית משפט קמא מצא כי הכרעת הדין מבוססת כדבעי על עדות הפקח, שנמצאה מהימנה, ועל דחיית עדות המבקש בשל סתירות מהותיות שנפלו בה. בין היתר, נדחתה טענת המבקש לפיה הועמד לדין לפי סעיף שגוי בפקודה, שכן לכל היותר התכוון לדוג אך לא דג בפועל. עוד נדחתה הטענה להפליה בכך שמחדל התביעה מהבאת עדות השוטר לא נזקף לחובתה בעוד שלחובתו נזקפה אי הבאת עדותו חברו. נקבע כי המבקש יכול היה לזמן את השוטר לעדות ולחקרו בחקירה נגדית ואילו על אי הבאת חברו לעדות חל הכלל כי הימנעות מהבאת עד נחוץ פועלת לחובת הצד שאמור היה להביאו.

בית המשפט קבע גם כי אין כל עילה להקל בעונש שהוטל על המבקש, באשר גובה הקנס משקף ענישה הולמת של מי שניסה את מזלו בבית המשפט בתקווה כי אם יידחו טענותיו, יוטל עליו הקנס המקורי.

5. המבקש מיאן להשלים עם פסק דין זה. מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי.

6. המבקש, שאינו מיוצג, טוען כי עניינו מעלה שורת שאלות הנוגעות לסוגיות עקרוניות החורגות מעניינו הפרטי וכן לקיומו של חשש לעיוות דין. השאלה המרכזית, לשיטת המבקש, היא האם ניתן להרשיע אדם במעשה עבירה שלגביה לא נחקר ובעובדות שלא הופיעו בכתב האישום. שאלה נוספת, המתעוררת לשיטתו, היא האם ניתן להרשיע אדם בעבירה שונה מזו שעליה נחקר ואשר ההרשעה בה מבוססת על "חזקת כוונה".

כמו כן מעלה המבקש שורת טענות, המוצגות כעקרוניות וכחורגות מעניינו הפרטי, ונוגעות לנפקות הפרת זכויותיו הדיוניות. בין היתר, נוגעות טענות אלה לפגיעה בזכות ההיוועצות בעבירת קנס מינהלי שנחקרה לפנות בוקר; לכך שכתב האישום לא היה העתק הקנס המנהלי ככתבו וכלשונו; לאפשרות מניעת נאשם מהבאת ראיות להוכחת טענתו להגנה מן הצדק; לאי זימון עדים רלוונטיים; לאי מניעת ביצוע העבירה על ידי שוטר או פקח; לביסוס הכרעת דין על עדות יחידה; והסתמכות על ידיעה שיפוטית או אישית ביחס לממצאים שקביעתם מצריכה מומחיות.

בנוסף, טוען המבקש כי אף העונש שנגזר עליו מעלה שאלה עקרוניות, הנוגעות לזכות הגישה לערכאות ולהליך הוגן, והיא - האם בהכרח יושת קנס גבוה מהקנס המקורי על מי שביקש להישפט בגין קנס מנהלי, או שמא בשל ניהול הליך סרק בלבד.

דין והכרעה

7. לאחר עיון בבקשה ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

8. הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במקרים נדירים בלבד, בהם מתעוררת סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים, או במקרים בהם עולה חשש מפני עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני (רע"פ 5158/19 זפרני נ' מדינת ישראל (12.8.2019)).

9. הבקשה שלפני אינה באה בגדרם של חריגים אלה. המבקש מעלה טענות רבות, אך חרף ניסיונו לשוות להן אצטלה עקרונית, אין בהן כל שאלה החורגת מעניינו הפרטי ואין הן מצדיקות מתן רשות ערעור.

10. כך, בין היתר, לא מצאתי כי יש בטענת המבקש - אשר היא לדבריו "הסוגיה המרכזית" העולה מבקשתו - לפיה הוא הורשע בעבירה המתבססת על עובדות אשר לא נזכרו בכתב האישום.

טענה דומה נדונה ונדחתה לגופה על ידי בית המשפט קמא, אשר הדגיש כי המבקש נחקר בגין עבירה לפי סעיף 3(4) לפקודה והועמד לדין בהתאם לה, בשילוב סעיף 10(1) לפקודה שהוא סעיף העונשין. בכך, לא מצא בית משפט קמא כל פגם. בכך די כדי לדחות את טענת המבקש, כי עניין זה מצדיק ליתן לו רשות ערעור. אף בטענה כי יש פגם כלשהו בכך שהסעיף התווסף בכתב האישום, אך לא הופיע בהודעת הקנס, לא מצאתי ממש.

בנוסף, וכפי שקבע בית משפט השלום, בגדרו של סעיף 10(1) לפקודה בא אדם ש"דג או מנסה לדוג או שיש ברשותו מכשירי דיג במסבות המוכיחות לבית המשפט שלפניו הובא בדין שהיה בכוונתו להשתמש במכשיר לצורך דייג" (ההדגשות הוספו - ג'.ק.). לפיכך, ובהינתן קביעותיו העובדתיות, שנותרו על כנן בערעור, בדין הורשע המבקש בעבירה שיוחסה לו. הרבה למעלה מן הצורך, ניתן לציין בהקשר זה גם את הוראת סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], התשמ"ב-1982, ולפיה בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום. בהתאם, אף אם היה ממש בטענת המבקש כאילו יוחס לו סעיף עבירה שגוי, אין בכך כדי להצדיק מתן רשות ערעור.

11. אף ביתר טענותיו של המבקש, לא מצאתי כל עילה למתן רשות ערעור. כך, הטענות ביחס לפגיעה בזכותו להיוועץ בעורך דין נדחו לגופן על ידי הערכאות הקודמות. כך גם טענותיו בנוגע להיעדר זימון עדים; הישענות על "ידיעה שיפוטית" בנוגע למיקום חכות על קיאק; וכן הלאה. כולן טענות הנוגעות לנסיבות עניינו הפרטי.

12. לבסוף, גם טענת המבקש, כאילו החלטת בית משפט קמא שלא להפחית מעונשו, מעוררת שאלה עקרונית בדבר היחס בין קנס מנהלי ובין קנס המושת בתום הליך שיפוטי - אינה מגלה עילה למתן רשות ערעור (ראו והשוו: רע"פ 7223/06 יולזרי נ' מדינת ישראל (12.9.2006)). יוער, בהקשר זה, כי בקשות רשות ערעור הנוגעות לחומרת העונש אינן מצדיקות כשלעצמן מתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה בנסיבות דומות (ראו, למשל: רע"פ 2791/21 עוואדאללה נ' מדינת ישראל (27.4.2021)). המבקש לא הציג כל טענה לפיה עונשו חורג ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה בעבירות בהן הורשע. יודגש, כי בעצם החלטת בית המשפט לגזור על המבקש קנס גבוה יותר מהקנס המקורי, אין כל עניין חדש או תקדימי (ראו למשל: רע"פ 1463/21 כהן נ' מדינת ישראל (9.3.2021)). די בכך כדי לדחות ראש זה של בקשתו.

13. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ח' בסיון התשפ"א (19.5.2021).

שׁוֹפֵט